

## POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania W. K. S. A. w P.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrzu  
z udziałem zainteresowanego A. K.  
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 8 stycznia 2025 r.,  
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego  
w Katowicach z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt III AUa 94/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego  
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami  
z art. 98 par 1<sup>1</sup> kpc tytułem zwrotu kosztów zastępstwa  
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 14 grudnia 2023 r., III AUa 94/21 oddalił apelację wniesioną przez W. K. S. A. w P. (odwołująca się) od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 22 października 2020 r., VIII U 599/20, oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Zabrzu z 7 lutego 2020 r. stwierdzającej, że A. K. jako zleceniobiorca u płatnika składek W. K. S. A. w P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu od 16 kwietnia 2013 r. do 28 lutego 2017 r. i jednocześnie ustalającej A. K. podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne ze względu na to, że zawarty przez niego jako członka zarządu z płatnikiem składek kontrakt menadżerski w ramach działalności gospodarczej faktycznie stanowi umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Sąd Apelacyjny ustalił, że od 15 kwietnia 2013 r. A. K. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą A. P., której przedmiot został określony jako pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania. Jednocześnie 15 kwietnia 2013 r. odwołująca się zawarła z zainteresowanym kontrakt menadżerski o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Przedmiotem kontraktu było: kierowanie spółką, zarządzanie majątkiem spółki, reprezentowanie spółki wobec organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych podmiotów i osób trzecich, w zakresie przedmiotowym określonym w przepisach prawa, umowie spółki oraz regulaminie organizacyjnym spółki dla wiceprezesa spółki ("Usługi zarządcze") - pkt 1.1 umowy z 15 kwietnia 2013 r. W § 9 pkt 3b aneksu nr 3 do umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania zawarto zapis, że w przypadku niepowołania zarządzającego na funkcję członka zarządu - rozwiązanie umowy następuje z zachowaniem 90 dniowego okresu wypowiedzenia następującego po dniu doręczenia zarządzającemu przez spółkę informacji o niepowołaniu zarządzającego na funkcję członka zarządu, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego. Zainteresowany w ramach działalności gospodarczej wystawiał faktury wyłącznie na rzecz odwołującej.

Sąd Apelacyjny przyjął, że niejasności prawne co do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego takiego świadczeniobiorcy usług w zakresie zarządzania na rzecz spółki, w której jest on członkiem zarządu, powinny być rozwiązane przez ustawodawcę. W obowiązującym stanie prawnym jedynym racjonalnym wyjściem jest przyjęcie interpretacji, zgodnie z którą skoro wykonywanie przez członka zarządu spółki kapitałowej kontraktu menadżerskiego nie mieści się w przedmiocie zarejestrowanej przez niego działalności

gospodarczej, określonej jako zarządzanie, albowiem zawarta przez niego ze spółką umowa nie może być faktycznie potraktowana jako umowa o zarządzanie, to należy przyjąć, że tytułem ubezpieczenia społecznego takiego menadżera jest wykonywanie umowy o świadczenie usług na rzecz i w imieniu spółki, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W konsekwencji należy uznać, że bez względu na nazwę umowy, objęta jest ona zakresem przedmiotowym art. 6 ust. 1 pkt 4 powyższej ustawy, a osoby wykonujące takie usługi na jednej z wymienionych w tym przepisie podstaw, podlegają tytułowi ubezpieczeń społecznych na tej właśnie podstawie.

Uwzględniając zatem wiążącą moc powołanej przez Sąd Okręgowy uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r. (III UZP 2/15), za uprawnione uznać należało stanowisko, że A. K., w związku z zawarciem umowy o świadczenie usług zarządzania (kontraktu menadżerskiego), w okresie objętym sporem, podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, w związku z wykonywaniem umowy o świadczenie usług, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4, w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a nie jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą - art. 6 ust. 1 pkt 5 tej ustawy. Mimo, że powyższa uchwała, jak zasada prawna wiąże na przyszłość, Sąd Apelacyjny podzielając w pełni wykładnię Sądu Najwyższego, przyjął stanowisko w niej zaprezentowanego w odniesieniu do spornego okresu. Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy, ustalenie takie nastąpiło w celu uniknięcia komplikacji, które mogłyby nastąpić na skutek stosowania uchwały jako argumentu przy ewentualnym wnoszeniu skarg o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi orzeczeniami opartymi na wykładni odmiennej niż w niej zastosowana, co nie dotyczy niniejszej sprawy.

Odwołująca się wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, zaskarżając ten wyrok w części, tj. w zakresie obejmującym podleganie przez zainteresowanego jako zleceniobiorcy odwołującej (płatnika składek) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 16 kwietnia 2013 r. do dnia 17 czerwca 2015 r. i zarzucając naruszenie prawa materialnego w postaci art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego błędne zastosowanie do

stanów faktycznych powstałych przed dniem 17 czerwca 2015 r., wyrażające się w przyjęciu, że umowa o zarządzanie (kontrakt menadżerski), wykonywana w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, zawsze stanowi odrębny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odwołująca się wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście zasadnej. Jej zdaniem za oczywiste należy uznać uchybienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, polegające na zastosowaniu wykładni przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III UZP 2/15, OSNP 2015 nr 12, poz. 163 również wstecz, tj. również za okres od dnia 16 kwietnia 2013 r. do dnia 17 czerwca 2015 r. Jest to wprost niezgodne z treścią przywołanej uchwały, jak również celem, który przyświecał Sądowi Najwyższemu. W ocenie odwołującej przed dniem 17 czerwca 2015 r. występujące w praktyce rozbieżności w wykładni uzasadniały przyjęcie, że kontrakt menadżerski, zawarty w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, nie stanowił odrębnego tytułu do ubezpieczeń społecznych. Odwołująca wraz z zainteresowanym ułożyli stosunek prawny ich łączący z uwzględnieniem prawnej możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zarządzania. Jednocześnie wadliwość powyższego orzeczenia jest widoczna *prima facie*, wobec niezastosowania się przez Sąd Apelacyjny w Katowicach do terminu wiązania uchwały Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Odnosząc się do powołanej przez skarżącego przesłanki określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub

stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398<sup>4</sup> k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Przedmiotowa skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym wyżej rozumieniu.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2024 r. I USK 173/23 (niepubl.) odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez odwołującą się zawierającą tożsame zarzuty i analogiczny wniosek o przyjęcie skargi. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela argumenty przedstawione w uzasadnieniu sprawy I USK 173/24.

W uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III UZP 2/15 (OSNP 2015 nr 12, poz. 163) przyjęto, że tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym przez członka zarządu spółki akcyjnej, który zawarł z tą spółką umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania w ramach prowadzonej przez siebie pozarolniczej działalności gospodarczej, jest umowa o świadczenie usług (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r. poz. 1230 ze zm.). Sam skarżący podkreśla, że w powołanej uchwale „Sąd Najwyższy rozstrzygnął kwestię prawną budzącą poważne wątpliwości wynikające z niejasnego brzmienia przepisów mających w sprawie zastosowanie” i z tego względu dokonał wykładni art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz nadał jej moc zasady prawnej na przyszłość. Z tego powodu skarga kasacyjna – według skarżącego - miałaby być oczywiście uzasadniona z uwagi na kwalifikowane naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jako że dokonana przez Sąd kwalifikacja prawna odnosi się do okresu przed dniem ogłoszenia uchwały. Jednakże podjęcie uchwały

wskazuje, że do tej pory istniały rozbieżności w judykaturze co do tego, jak kwalifikować zawartą z członkiem zarządu spółki prawa handlowego umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania tą spółką. Mianowicie, przed wskazaną datą (datą uchwały), w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 138/08, OSNP 2010 nr 11-1, poz. 144) przyjęto, że umowa o zarządzanie przedsiębiorstwem (spółką) lub kontrakt menedżerski wskazane w art. 13 pkt 9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) jako źródła przychodu z działalności wykonywanej osobiście, nie stanowią samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), jeżeli są realizowane w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej. Stanowisko wyrażone w przywołanym wyroku zostało zaakceptowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 listopada 2014 r., I UK 126/14 (OSNP 2016 nr 5, poz. 61).

Zatem Sąd Najwyższy już przed wspomnianą uchwałą wyrażał pogląd, że decydujące znaczenie dla niemożliwości uznania, że członek zarządu spółki kapitałowej wykonuje umowę o świadczenie usług menadżerskich w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, ma to, że nie wykonuje on usługi zarządzania we własnym imieniu, ale w imieniu i na rzecz zarządzanej spółki, co odbiera mu przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej. Istnienie wyroków Sądu Najwyższego wyrażających przeciwny pogląd (powołanych w uzasadnieniu uchwały III UZP 2/15), że prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie zarządzania wyprzedza i pochłania wykonywanie umowy menadżerskiej oraz stanowi tytuł do ubezpieczenia wskazany w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, doprowadziło do usunięcia rozbieżności orzeczniczych w omawianej uchwale III UZP 2/15. Nie można zatem uznać, że zastosowanie wykładni przedstawionej w uchwale w odniesieniu do okresu sprzed niej świadczy o oczywistej zasadności skargi.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[a.ł]

